

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Kontor: Civilkontoret
Sagsnr.: 2004-150-0586
Dok.: CAG21564

Besvarelse af spørgsmål nr. 18 fra Folketingets Retsudvalg.

Spørgsmål:

”Ministeren bedes oplyse, om det i de øvrige EU-lande normalt er en politimæssig opgave at overvåge overholdelsen af veterinærmæssige forskrifter m.v., eller er der andre myndigheder m.fl. der varetager disse funktioner?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet anmodet Udenrigsministeriet om at tilvejebringe de ønskede oplysninger fra de øvrige 24 medlemslande.

Justitsministeriet skal indledningsvis bemærke, at i Danmark er ordningen den, at det som udgangspunkt er fødevareregionerne og Fødevarestyrelsen, der har ansvaret for kontrollen af de veterinærmæssige forskrifter m.v. på dyrevelfærdsområdet. Hvis der imidlertid i forbindelse med en kontrol hos en besætningsejer opstår mistanke om konkrete lovovertrædelser, er kontrolmyndigheden forpligtet til at overgive sagen til politiet til videre efterforskning.

Når der i det følgende redegøres for retstilstanden i de øvrige EU-medlemslande, og politiet ikke er omtalt, kan der ikke herfra sluttes, at politiet ikke er tillagt en eller flere opgaver i forbindelse med kontrollen af overholdelsen af de veterinærmæssige forskrifter i det pågældende EU-medlemsland. Det er således muligt, at der mellem særmyndigheder og politiet består en opgavefordeling, som i større eller mindre grad svarer til den danske ordning, som er beskrevet ovenfor.

Justitsministeriet kan herefter på baggrund af modtagne indberetninger fra de øvrige EU-medlemslandenes danske repræsentationer oplyse følgende:

Belgien:

For så vidt angår Belgien har Ambassaden i Bruxelles oplyst, at den ansvarlige myndighed for kontrol af belgisk veterinærlovgivning er det såkaldte "Agence Fédérale pour la Sécurité de la Chaîne Alimentaire", forkortet AFSCA (føderalt agentur for overvågning af sikkerhed i fødevarerekæden), der hører under det belgiske Ministerium for Sundhed, Fødevareresikkerhed og Miljø. AFSCA er delt op i to generaldirektorater (Directorate Generale), hvoraf det ene, DG Kontrol, er ansvarligt for selve kontroludøvelsen, mens det andet, DG Kontrolpolitik, bl.a. er beskæftiget med kontrol af EU-implementering i belgisk lovgivning eller uoverensstemmelser i den belgiske lovgivning.

Belgisk politi er således ikke ansvarlig for overvågning af belgisk veterinærlovgivning, men kan, såfremt kontrollører fra AFSCA i en specifik sag skulle skønne det påkrævet, blive tilkaldt af disse.

Estland:

Finland:

Om kontrollen i Finland har Ambassaden i Helsingfors oplyst, at overvågningen af veterinærmæssige forskrifters overholdelse henhører under Skov- og Jordbrugsministeriet, der benytter dyrlæger, der dels optræder som selvstændige dels som myndighedernes repræsentanter.

Frankrig:

For så vidt angår Frankrig har Ambassaden i Paris oplyst, at veterinærkontrollen hører under MAAPARs (Ministeriet for Landbrug, Fødevarer, Fiskeri og Landdistrikter) ressort. Den kompetente administrative enhed er DGAL (Direction générale de l'alimentation – Generaldirektoratet for fødevarer).

DGAL har ansvaret for fødevarersikkerhed og – kvalitet i hele kæden fra jord til bord, for dyresundhed og -velfærd og for plantesundhed. Opgaven løses i samarbejde med Sundhedsministeriet og Ministeriet for Sundhed og Social Beskyttelse (DGS - Generaldirektoratet for Sundhed¹) og Ministeriet for Økonomi, Finanser og Industri (DGCCRF - Generaldirektoratet for Forbrug, Konkurrence og Svigsbekæmpelse²).

I Frankrig er de sanitære og phytosanitære politikker indrammet af et såkaldt nationalt retningsgivende direktiv (Directive nationale d'orientation), som bygger på fra jord til bord filosofien ("du champ à l'assiette").

De veterinære opgaver varetages på centralt hold, dvs. inden for DGAL, primært af Underdirektoratet for dyresundhed og -beskyttelse, af Generalveterinærinspektørerne og af Den nationale brigade for veterinære og phytosanitære undersøgelser (BNEVP – Brigade nationale d'enquête vétérinaires et phytosanitaire).

Underdirektoratet er ansvarlig for

- lovgivningen vedrørende dyresundhed (epidemi-overvågning og sygdomsbekæmpelse, sanitære betingelser omkring avl og reproduktion, sanitær kvalifikation af bedrifterne og de praktiserende dyrlægers sanitære mandat),
- veterinær medicin, sanitære produktionsvilkår og kvalitet i forhold til foderproduktionen, husdyrenes identifikation og bevægelser samt kontrol heraf og dyrevelfærd.

De 9 generalveterinærinspektører er ansvarlige for den interregionale koordination mellem de dekoncentrerede tjenester (se nedenfor), de har til opgave at sikre en hensigtsmæssig udnyttelse af ressourcerne og at evaluere de dekoncentrerede tjenesters indsats.

BNEVP er en special- og specialistenhed, der gennemfører undersøgelser som led i kampen mod organiseret kriminalitet inden for de sanitære og phytosanitære områder, og som yder bistand til de dekoncentrerede tjenester i tilfælde af sygdomsudbrud eller anden sanitær krise. Brigaden intervenerer, når en undersøgelse omfatter mere end et departement.

I hvert af Frankrigs 96 departementer (hvortil kommer 4 oversøiske departementer) har MAAPAR en dekoncentreret veterinærtjeneste (DDSV – Direction départementale des services vétérinaires – det departementale veterinærdirektorat) med ca. 4.000 medarbejdere, der efter behov kan trække på yderligere 8.000 praktiserende veterinærer.

DDSV er på departementalt niveau ansvarlig for kontrollen med gennemførelsen og overholdelsen af veterinærlovgivningen og for hygiejne og sundhed omkring fødevarer ligesom DDSV inden for årlige kontrolplaner er ansvarlig for overvågningen af sikkerheden i foderproduktionen.

DDSV er normalt organiseret i to hovedtjenestegrene, den ene ansvarlig for dyresundhed og dyresbeskyttelse/-velfærd, den anden for fødevarersikkerhed. DDSV gennemfører en permanent overvågning af dyresundheden, og ethvert konstateret sygdomstilfælde udløser – i overensstemmelse med EU's fælles regler – en bekæmpelses- og inddæmningsoperation efter forud fastlagte retningslinier. DDSV har også ansvaret for sundhed og sikkerhed omkring importerede dyr og fødevarer og de udsteder veterinærcertifikater i forbindelse med eksport.

I hver af Frankrigs 26 regioner (inklusive Korsika, der karakteriseres som et regionalt kollektiv) findes en dekoncentreret regional veterinær-tjeneste (DRSV – Direction régionale des services vétérinaires – det regionale veterinærdirektorat), som har til opgave at harmonisere og koordinere DDSV'ernes indsats og at understøtte disse på det teknisk faglige plan. I tilfælde af sygdomsudbrud eller anden krisesituation, som omfatter flere departementer, er DRSV ansvarlig for bekæmpelsesforanstaltningerne, idet det baserer sig på en pulje af de departementale tjenesters ressourcer.

Medens det således på samme måde som i Danmark er veterinærtjenesten, der er ansvarlig for den veterinære sikkerhed mv., er der selvfølgelig en arbejdsdeling, når en sag udvikler sig fra en administrativ sag til en straffesag.

De veterinære myndigheder kan med hjemmel i Code Rural (landloven) og Code de la consommation (forbrugsloven) påtale enhver lovovertrædelse inden for myndighedernes ressort. De kan give formaninger og påbud, de kan lukke en virksomhed, de kan beslaglægge fødevarer, der er uegnede til menneskeføde, de kan tilbagekalde produkter fra distributionen osv. De veterinære myndigheder har adgang til ethvert sted, hvor der opdrættes dyr, produceres eller oplagres fødevarer af animalsk oprindelse. Generelt kan de tage ethvert konserverende skridt, der er nødvendigt for at beskytte forbrugerne og besætningerne, og de kan, hvor det er nødvendigt, tilkalde ordensmagten.

I alvorligere tilfælde optages rapport ("procès verbal"), som oversendes til den offentlige undersøgelsesdommer. Herefter kører sagen i det strafferetlige system.

Grækenland:

For så vidt angår Grækenland har Ambassaden i Athen oplyst, at det er veterinærafdelingen i Landbrugsministeriet, der har til opgave at overvåge overholdelsen af de veterinærmæssige forskrifter. I hvert amt samt ved grænseovergangene i Grækenland har Landbrugsministeriet en lokal veterinærafdeling, som forestår kontrollen i området.

Holland:

Ambassaden i Haag har om kontrollen i Holland oplyst, at det ikke er en politimæssig opgave at overvåge overholdelsen af veterinærmæssige forskrifter m.v.

Overvågningen varetages af en særlig efterforskningsafdeling under landbrugsministeriet (Algemene Inspectiedienst), hvis ansatte har særlige beføjelser til at udføre efterforskningsopgaver og arbejder landsdækkende fra regionale kontorer.

Irland:

Ambassaden i Dublin har oplyst, at det i Irland er Department of Agriculture, Food and Rural Development, der har det overordnede ansvar for overvågningen af overholdelsen af de veterinærmæssige forskrifter m.v., under hvem også embedsdyrlæger hører. De lokale myndigheder har visse decentrale bemyndigelser til inspektioner. Drejer det sig om spørgsmål i forbindelse med overtrædelse af regler om dyrevelfærd (dyremishandling, kriminelle sager, smugling etc.), er det politiet, muligvis i samarbejde med Department of Agriculture, Food and Rural Development og de lokale myndigheder, der har ansvaret.

Italien:

I Italien administreres veterinærkontrollen ifølge Ambassaden i Rom af Sundhedsministeriets fødevarer- og veterinærafdeling, som har sit eget såkaldte "veterinærpolitikorps" (Polizia Veterinaria) tilknyttet de 17 regionale veterinærkontorer (fødevareregioner), de lokale sundhedskontorer (ASL) og Sundhedsministeriet. En del veterinærer, ansat i Sundhedsministeriets veterinærpolitikorps, er civile med status af politimænd (Ufficiali di Polizia Giuridiziaria), hvilket betyder, at de kan udfærdige politirapporter og udstede bødeforlag. Sundhedsministeriets "veterinærpolitikorps" består af ca. 5000 ansatte. Veterinærpolitiets typiske opgaver er im- og eksportkontrol samt kontrol hos producenter og på produktionsvirksomhederne.

Herudover er en særlig afdeling af "Carabinieri"-korpset ved navn Nucleo Antisofisticazioni (forkortet NAS - Enhed for bekæmpelse af bedragerier) tillige tilknyttet Sundhedsministeriet. NAS' typiske opgaver er kontrol i handelsledet.

Med hensyn til transport af levende dyr er følgende egentlige politikorps involveret i kontrollen udover veterinærpolitiet: vejpolitiet (Polizia Stradale), finanspolitiet (Finanza) og det italienske landbrugsministeriums skovbrugskorps.

Letland:

For så vidt angår Letland har Ambassaden i Riga oplyst, at kontrollen med overholdelse af de veterinærmæssige forskrifter m.v. varetages af Fødevarer- og Veterinærtjenesten (Partikas un veterinārais dienests - PVD), som er en statslig myndighed under Landbrugsministeriet.

PVD har til opgave at sikre en ensartet statslig overvågning og kontrol med hensyn til fødevarerikkerhed og veterinære bestemmelser.

Litauen:

I Litauen er kontrollen med overholdelse af de veterinære forskrifter ifølge Ambassaden i Vilnius ikke en politimæssig opgave. Lovgivningen kontrolleres af Den Nationale Levnedsmiddel- og Veterinærtjeneste (NLVT), der er en statsinstitution, der refererer direkte til regeringsadministrationen (statsministeriet), og som har ansvaret for implementeringen af statens politik indenfor levnedsmiddel- og veterinærområdet.

Luxembourg:

I Luxembourg er opgaven med overholdelse af veterinærmæssige forskrifter ifølge Ambassaden i Luxembourg fastsat i hver enkel forskrift. Uagtet at Veterinærmyndighederne (Administration de Services Vétérinaires) under Landbrugsministeriet er den fagligt kompetente administrations- og overvågningsmyndighed, hvorunder også Veterinærinspektionen hører, er også politi og toldvæsen tillagt overvågningskompetence i visse henseender. Det vil sige, at politi og toldvæsen har direkte førstehåndskompetence og kontrolpligt i visse sammenhænge. I andre tilfælde kan politiets og toldvæsenets indgriben ske på anmodning af Veterinærinspektionen.

Luxembourg er transitland for en betydelig mængde international vejtransport, og et eksempel på politiets og toldvæsenets indgriben ex officio er kontrollen med dyretransporter.

Årsagen til toldvæsenets indsats på dette område skyldes bl.a., at man i forbindelse med åbningen af grænserne som følge af indførelsen af "det indre marked" omskolede tolderne til andre overvågningsopgaver inde i landet.

Polen:

For så vidt angår Polen har Ambassaden i Warszawa oplyst, at det overordnede ansvar for overholdelsen af de veterinære regler påhviler Den Veterinære Inspektion, der er underlagt landbrugsministeren. Den Veterinære Inspektion er et overordnet organ, der implementerer sine opgaver gennem den regionale administration på linie med de danske amter (Voivod/regioner og Poviats/sekundærkommuner) og gennem de veterinære grænsekontorer.

Slovenien:

For så vidt angår situationen i Slovenien har Ambassaden i Ljubljana oplyst, at det er veterinærmyndighederne (Veterinary Administration under Ministry of Agriculture, Forestry and Food), der kontrollerer overholdelsen af veterinære forskrifter m.v. Eneste undtagelse er transport af levende dyr, der overvåges af politiet.

Spanien:

I Spanien kontrolleres overholdelsen af veterinære forskrifter ifølge Ambassaden i Madrid af de veterinære myndigheder under den spanske centralregerings Ministerium for Landbrug, Fiskeri og Fødevarer og Landbrugsministerierne i de 17 spanske autonomier (som Spanien i henhold til den spanske forfatning er opdelt i).

Den udøvende kontrol (i forhold til borgerne) af veterinære forskrifter ligger hos autonomiernes veterinærmyndigheder.

Storbritannien:

Om kontrollen i Storbritannien har Ambassaden i London oplyst, at the State Veterinary Service (SVS) varetager kontrollen med overholdelsen af veterinærmæssige forskrifter. SVS hører under Ministeriet for Miljø, Fødevarer og Landlige anliggender.

SVS varetager en lang række opgaver, der vedrører dyrevelfærd og fødevarersikkerhed. Deres primære opgave består i at forebygge og overvåge udbredelsen af dyresygdomme, fremme landbrugsdyrs velfærd og offentlig sundhed, beskytte husdyr, og kontrollere anvendelsen af veterinær medicin samt eksport af dyr og dyreprodukter. Blandt SVS' opgaver indgår bl.a. kontrolbesøg til bondegårde og markeder, rådgivning af landmænd med hensyn til sygdomsforebyggelse og import og eksport af dyr samt udstedelse af sundhedscertifikat, undersøgelser af dyr for sygdomme og medicinrester og godkendelse af dyr til brug for kunstig inseminering.

SVS har bemyndigelse til at håndhæve lovgivningen på samtlige af de ovennævnte områder. I tilfælde af et omfattende sygdomsudbrud som f.eks. mund- og klovsyge inddrages dog yderligere aktører, heriblandt politiet, der sørger for sygdomskontrol og afhjælper f.eks. logistiske problemer i relation hertil. I det daglige arbejde inddrager SVS lokale myndigheder og tjenester i kontrollen med overholdelsen af veterinærmæssige forskrifter.

Som udgangspunkt er det således ikke en politimæssig opgave at overvåge overholdelsen af veterinærmæssige forskrifter.

Sverige:

For så vidt angår Sverige har Ambassaden i Stockholm oplyst, at det overordnede ansvar for overholdelsen af de veterinære regler påhviler Djurskyddsmyndigheten, der er en ny myndighed, der blev oprettet pr. 1. januar 2004.

Djurskyddsmyndigheten er det overordnede organ for en række regionale og lokale aktører. I alle kommuner findes således en "djurskyddsinspektör", der rapporterer til amtsdyrlægen (länsveterinär). Amtsdyrlægerne træffer beslutning i de mere alvorlige sager og udfører også selv inspektioner.

Politiet skal efter begæring samarbejde med de veterinære myndigheder.

Tjekkiet:

Om kontrollen i Tjekkiet har Ambassaden i Prag oplyst, at politiet næsten aldrig er involveret i veterinære kontrolforanstaltninger. Ifølge loven er det hovedstadens såkaldte veterinære/hygieniske station og dens filialer rundt i landet, der foretager veterinære kontroller f. eks. på restauranter og andre offentlige steder. De har beføjelse til at opkræve bøder og foretage andre indgreb i tilfælde af overtrædelser og er således fuldstændigt uafhængige af politiet. Hovedstadens hygiejniske station hører under Sundhedsministeriet.

Tyskland:

For så vidt angår Tyskland har Ambassaden i Berlin oplyst, at overvågning og kontrol af veterinære forskrifter m.v. er et delstatsanliggende, hvor den ansvarlige myndighed er delstatskredsens veterinære embeder.

Når en borger har mistanke om dyremisrøgt, sker anmeldelse først til politimyndigheden, der sammen med den veterinære myndighed foretager inspektion og undersøgelse af det anmeldte tilfælde.

Ud over den forskriftsmæssige kontrol kan veterinærmyndigheden på eget initiativ foretage en uanmeldt kontrol, når der er mistanke om misrøgt. Hindres veterinærmyndigheden adgang til den pågældende bedrift, tilkaldes politimyndigheden for at sikre gennemførelsen af den veterinære kontrol.

Ved kontrol af dyretransporter kan en veterinærmyndighed betræde og kontrollere det pågældende transportmiddel. Den forudgående standsning af transportmidlet/køretøjet kan kun foretages af en politimyndighed.

Ungarn:

Ifølge Ambassaden i Budapest er det de veterinære myndigheder (lagdelt på nationalt, regionalt og lokalt niveau), som er underlagt det ungarske ministerium for landbrug og rural udvikling, der kontrollerer overholdelsen af veterinærmæssige forskrifter m.v. i Ungarn.

De ungarske toldmyndigheder forestår kontrollen af transporter af levende dyr over de nationale grænser, mens kontrol af transporter af levende dyr indenfor landets grænser kan foretages af det ungarske færdselspoliti. Konstaterede uregelmæssigheder i overholdelse af veterinærmæssige forskrifter rapporteres umiddelbart videre til relevante veterinære myndigheder, der tager aktion.

Østrig:

For så vidt angår Østrig har Ambassaden i Wien oplyst, at gennemførelsen og overvågningen af og kontrollen med veterinærlovgivningen er henlagt til delstaterne, hvor de stedlige embedsdyrlæger i ministerpræsidentens (Landeshauptmann) navn er de ansvarlige myndighedspersoner. På embedsdyrlægens anmodning kan politiet bistå ved efterforskningen.

Justitsministeriet har endnu ikke modtaget svar fra Cypern, Malta, Portugal og Slovakiet. Justitsministeriet vender tilbage, hvis ministeriet modtager oplysninger fra disse lande.

1 DGS gennemfører en sundhedsmæssig overvågning gennem indsamling af hospitalsstatistikker, det skal godkende berigede fødevarer, sundhedsanprisninger mv.

2 DGCCRF varetager opgaver vedrørende sikkerhed, redelighed og kvalitet, tilsætningsstoffer, mærkning og markedsføring mv. Hovedmålsætningen er sikring af redelig adfærd.